

Titel:	Underretning iht. Servicelovens §153
Forfattergruppe:	Gitte Hestehaven Jørgensen, Lone Christiansen, Karin Lassen, Line Brunemark Berg, Jens Jakob Herrche Petersen, Lone Marie Larsen, Eunice Marie McWere, Elena Cidoncha Escobar og Charlotte Nørkjær Eggertsen
Fagligt ansvarlige DPS-udvalg:	Socialpædiatrisk udvalg
Tovholders navn og mail:	Charlotte Nørkjær Eggertsen, mail: c.eggertsen@rn.dk

Underretning iht. Servicelovens § 153

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Formål	1
Målgruppe og anvendelsesområde	1
Definitioner	1
Fremgangsmåde	2
- Mundtlig og skriftlig underretning	2
- Forældreinformation og samtykke	2
- Underrettningens udformning og indhold (forslag)	3
- Hvad sker der når jeg underretter	4
Ansvar og organisering	5
Referencer, lovgivning og faglig evidens	5

Formål

At beskrive hvordan man underretter når der blandt personale rejses bekymring for den aktuelle eller fortsatte trivsel, udvikling og/eller helbred for et barn/ung under 18 år.

Hensigten med underretningen er at barnet og familien får hjælp til at sikre barnets fortsatte, trivsel, udvikling og helbred.

Målgruppe og anvendelsesområde

Alle professionelle i sundhedssektoren.

Definitioner

Servicelovens § 153, stk. 1 (februar 2018):

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, **skal underrette kommunalbestyrelsen**, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får **kendskab til eller grund til at antage** (skærpet underretningspligt);

1. at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte

Eksempler på forhold, der kan give anledning til bekymring:

Barnet lever under utilfredsstillende forhold (fysisk, psykisk og følelsesmæssig omsorgssvigt)
Psykisk sygdom / selvmordsforsøg hos forældre
Nedsat fysisk eller psykiske funktionsevne hos barn
Alkohol- og stof/pillemisbrug hos barnet / forældrene
Forgiftninger af barnet
Mistanke om opdigtet eller påført sygdom hos barnet
Barnet har behov for ekstra støtte i skole, fritid eller i hjemmet

2. at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold (eks. rusmiddelbrug, psykisk sygdom, vold).
3. at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær (ref. borger.dk: Ulovligt fravær dækker over, at eleven er udeblevet fra skolen, uden at forældrene har givet skolen besked om det, eller at skolelederen har givet tilladelse til skolefraværet) eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
4. at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb (eks. fysisk, seksuelt, psykisk, overværelse af vold i hjemmet).

Fremgangsmåde

- Mundtlig og skriftlig underretning

Der tages stilling til om underretningen alene skal være **skriftlig, eller der også skal underrettes mundtligt**:

- Hvis der er umiddelbar bekymring for barnets sikkerhed/beskyttelse, og/eller der er tale om strafferetslige forhold, hvor der skal tages stilling til politianmeldelse, laves telefonisk **mundtlig** underretning til de sociale myndigheder i barnets bopælskommune i dag tiden. Udenfor dag tiden kontaktes den Sociale Døgnvagt via politiet 114, hvis ikke der er døgnadgang direkte til kommunen. Mundtlig underretning skal altid følges af skriftlig underretning.
- I alle tilfælde laves **skriftlig** underretning (se nedenfor)

- Forældreinformation og samtykke

Forældre og unge over 15 år informeres som hovedregel om at der foretages en underretning. Det afgørende i formålet med underretningen er at opnå forældrenes samarbejde til en ændring vedrørende barnets livsbetingelser (jf. Formål). Hensigten med og baggrunden for underretningen gøres klar på en respektfuld måde, hvorfor åbenhed, tydelighed og information er afgørende.

Fagpersonen skal **altid forsøge at indhente samtykke** fra forældremyndighedsindehaverne eller de vordende forældre til at udveksle informationer med kommunen. Dog er det ved mistanke om strafbare forhold, hvor den mistænkte har del i forældremyndigheden vigtigt, at de sociale myndigheder kontaktes inden forældrene informeres, i tilfælde af at der er behov for en politimæssig efterforskning først.

Kan der ikke opnås samtykke, er der lovhjemmel og pligt til at sende underretningen uden samtykke. Dette skal journalføres og skrives i underretningen.

Underretningspligten overgår altid tavshedspligten

Der sendes kopi af den skriftlige underretning til forældremyndighedsindehaverne (hvis muligt læses den igennem med forældre inden afsendelse).

Kopi af underretningen **sendes ikke** til forældre ved mulige strafbare forhold af hensyn til efterforskningen og barnets sikkerhed.

- Underretningens udformning og indhold (forslag)

Til

Xxxx kommune (*hvor barnet er tilmeldt folkeregister*)
Børn og Unge afdelingen

Vedrørende

Barnets navn, CPR, adresse (folkeregister).
Barn af *navn, CPR.* og *navn, CPR.*
Forældremyndigheds indehaver/fælles forældremyndighed

Underretning iht. Servicelovens § 153 (*denne overskrift medtages altid*)

Tekst (se forslag nedenfor).....

- a. **Kort introduktion.** (*navn*) blev indlagt i børneafdelingen (d/m/å) på foranledning af... har været fulgt i ambulatoriet siden (m/å) pga. ...
- b. **Aktuelt.** Situation og baggrund som giver anledning til bekymringen. Helbredsmæssige forhold, nuværende status (kliniske og para-kliniske fund på dansk), behandling, evt. prognose samt evt. udskrivningsdato.
Evt. fra samtale: Barnet/den unge fortæller...(*ordret, i "citationstegn"*) Mor/far fortæller ...(*ordret i "citationstegn"*). **Vær tydelig på hvem der har sagt hvad til hvem.**
- c. **Observationer i afdelingen/ambulatoriet.** Udvikling, adfærd, trivsel, forældre/barn relation, øvrige helbredsforhold. Evt. tiltag der er forsøgt under indlæggelsen for at kunne afhjælpe vanskelighederne.
- d. **Familie og boligforhold samt andre relevante informationer.** (evt. "forudsættes forvaltningen bekendt" hvis barnet i forvejen er kendt i kommunen,

”se venligst tidligere underretning dateret xx.xx.xx, evt. vedlagt). Andre børn (søskende) der lever under samme forhold.

- e. **Samlet vurdering.** Problemstillingen trækkes frem. Graden af bekymring angives. Eks. ”der er på baggrund af ovennævnte grund til (*lille, stor, stærk*) bekymring for barnets omsorgssituation (helbred, trivsel og udvikling)” eller ”på baggrund af ovennævnte er der grund til bekymring for barnets fysiske og/eller psykiske helbred, trivsel og udvikling, som skønnes truet”. Det kan anbefales, at inkludere den risiko, man som sundhedsperson frygter, såfremt kommunen ikke handler adækvat ift. de beskrevne forhold.
- f. **Information af forældre.** Angiv om forældre er informeret om underretningen, samt deres evt. indstilling og kommentarer hertil.
- g. **Der kan afsluttes med;** vi imødeser oplysninger i.h.t. Servicelovens § 155b stk. 2. om, hvorvidt underretningen har givet anledning til en undersøgelse eller en foranstaltning.
- h. **Underskrift.** Det anbefales at underretningen underskrives af to personer, hvor den ene er speciallæge. I meget alvorlige eller komplicerede sager anbefales underskrift ved den ledende overlæge.

- **Hvad sker der når jeg underretter**

- **Kvittering for underretninger**

Kommunen skal senest 6 hverdage efter modtagelsen af underretningen bekræfte modtagelsen over for den der foretog underretningen. (SSL § 155 b).

- **Kommunens opgave efter modtagelse af underretning**

Kommunen skal senest 24 timer efter modtagelsen af en underretning vurdere om barnet eller den unges udvikling er i fare, og om der er behov for at iværksætte akutte foranstaltninger (SSL § 155, stk. 2). Kommunen skal vurdere, om der er behov for at igangsætte en børnefaglig undersøgelse (§ 50 undersøgelse) med henblik på at belyse barnets/den unges behov for særlig støtte. Undersøgelsen skal være afsluttet indenfor 4 måneder. Der kan dog iværksættes foreløbig eller akut støtte inden undersøgelsen er færdig, hvis særlige forhold gør sig gældende. (§11)

- **Fagpersoners mulighed for at få oplyst, hvad underretningen har givet anledning til**

Den person, som har foretaget underretningen, kan rette henvendelse til kommunen og få oplyst, om underretningen har givet anledning til undersøgelser eller foranstaltninger. Der er ikke ret til at få oplyst, hvilke foranstaltninger der evt. er iværksat. Hvis særlige forhold ikke gør sig gældende, skal kommunen orientere den der foretog underretningen om, hvorvidt den har iværksat en undersøgelse eller foranstaltninger. Kommunen kan ved en underretning orientere den, der foretog underretningen, om, hvilken type foranstaltning den har iværksat, og om den planlagte varighed heraf, hvis oplysningen herom vil kunne have væsentlig betydning for den støtte, som den pågældende under udøvelse af hvervet eller tjenesten kan yde barnet eller den unge. (§155 b, stk. 2 og 3).

- **Underretning direkte til Ankestyrelsen**

Hvis man som fagperson har lavet en (flere) underretning(er) til kommunen, og man har indtryk af, at kommunen ikke iværksætter foranstaltninger, eller barnet/den unge ikke får tilstrækkelig hjælp, kan der underrettes direkte til Ankestyrelsen. For at gøre dette skal sagen dog have en vis alvorlighed, og som regel vil man først kontakte sagsbehandler eller dennes leder. Er underretter

fagperson, har man ret til orientering om, hvorvidt sagen vil blive behandlet ved en ankemøde eller ej.

Ansvar og organisering

Underretningspligten er en **personlig pligt**. Enhver er ansvarlig for at reagere og handle på egen bekymring. Man kan altså ikke henholde sig til, at man tror andre har underrettet. Hvis der er uenighed i bekymringsniveauet blandt kollegaer i afdelingen kan det være hensigtsmæssigt at søge faglig sparring på højere ledelsesniveau eller på højt specialiseret funktion.

Der **skal** altid underrettes ved (ny, uændret) bekymring, uanset om det er gjort tidligere, og uanset om man er bekendt med at der er en aktiv sag i kommunen.

Referencer, lovgivning og faglig evidens

[Serviceloven, kapitel 27](#), §§ 153 og 154 (lovbekendtgørelse nr. 798 af 7/8/2019)

[Vejledning nr. 9142 af 26. februar 2019 om indsatser og særlig støtte til børn og unge og deres familier](#) (Kapitel 4)

[Vejledning nr. 9350 af 18/4 2006 om sundhedspersoners underretningspligt over for kommunen. Ankestyrelsens hjemmeside vedrørende underretninger](#)